

Toetreding Roemenië tot EU was voorbarig

Victor Ponta (links) schudt bij zijn aantreden als premier van Roemenië de hand van president Trajan Basescu. |beeld AP / Octav Ganea

24 augustus 2012, 09:11

Drs. G. Landman Voorzitter European Committee Human Rights Hungarians Central Europe

Roemenië lijkt op papier een democratie, maar onderhuids is deerfenis van de communistische dictatuur nog springlevend.

Veel mensen zullen zich de beelden van de Roemeense revolutie uit 1989 herinneren, toen de gevreesde dictator Ceausescu na een schijnproces werd geëxecuteerd en de beelden van zijn bebloede lijk eindeloos door de Roemeense tv werden herhaald. Dit schijnproces duurde slechts twee uur. Bovendien werd de dictator na de veroordeling meteen geëxecuteerd, zonder dat hijin staatwas gesteld om verklaringen af te leggen over de rol van zijn meest directe medewerkers.

Ceausescu was bekend door zijn geësceneerde bezoeken aan markten en winkels, waar hij namaakfruit inspecteerde en door een door luidsprekers opgezweepte menigte werd bejubeld. Het land was volledig afgesloten van de buitenwereld. De informatie die de bevolking van de staatsradio kreeg, beperkte zich tot lofzangen op de dictator. Bovendien controleerde de geheime politie de Securitate iedereen altijd en overal.

De weg naar de Europese integratie was voor Roemenië zeer hobbelig. In dat land vielen de eerste etnische doden op de Balkan, naar aanleiding van een door de Roemeense overheid georganiseerde pogrom in de Transsylvaanse stad Marosvarhely (Roemeens: Targu Murec) in maart 1990. Enkele maanderna gaven opgehitste mijnwerkers leden van de oppositie in Boekarest een genadeloos pak slaag. Opvallend genoeg wisten ze precies wie waar woonde. Toch is op 1 januari 2007 de Europese integratie van Roemenië bekroond met een lidmaatschap van de Europese Unie. Recente gebeurtenissen tonen aan dat deze toetreding voorbarig was. Zo verkreeg in mei van dit jaar de voormalige oppositiepartij USL, geleid door haar voorman Ponta, plotsklaps een Kamermeerderheid, doordat omgekochte parlementariërs overliepen vanuit de regeringspartij.

Deze Kamermeerderheid bleek voor het eerst tijdens een stemming naar aanleiding van een motie van wantrouwen inzake het regeringsbesluit van maart 2012, dat de wederoprichting van de Hongaarse medische universiteit in Marosvarhely mogelijk maakte. In het na-oorlogse Roemenië had de Hongaarse bevolking nog tot 1968 een eigen autonome Hongaarse provincie en een eigen medische universiteit; tijdens de dictatuur van Ceausescu waren deze rechten van de Hongaarse bevolking afgenomen.

machtshonger

In de afgelopen maanden heeft premier Ponta het klaargespeeld om op buitengewoon slinkse wijze zo veel mogelijk macht naar zich toe te halen. Zo had het Hooggerechtshof bepaald dat alleen president Basescu Roemenië tijdens de EU-top van 28 juni mocht vertegenwoordigen. Dit oordeel werd echter niet door de uitgever van de Staatscourant gepubliceerd, omdat het parlement hem in allerijl had vervangen door iemand die Pontagezind was. Zodoende vertegenwoordigde Ponta Roemenië op de EU-top.

Kort daarna heeft Ponta beschuldigingen van plagiaat tegen hem afgewimpeld door de commissie die belast was met het onderzoek, te ontbinden terwijl deze nog aan het werk was. Bijna tegelijkertijd heeft de rechtbank van Buzau op 26 juni etnische Hongaren tot gevangenisstraffen veroordeeld vanwege hun werkzaamheden in een regeringscommissie, die belast was met de restitutie van tijdens het communisme geconfisqueerd kerkelijk bezit. Het heeft er alle schijn van dat de rechtbank onder politieke druk heeft gehandeld om zodoende de voormalige coalitiepartner van de partij van president Basescu onder druk te zetten.

Op 18 juli heeft de Europese Commissie in een vernietigend rapport het gebrek aan respect voor de rechtsstaat aan de kaak gesteld en haar zorgen geuit over de minachting van fundamentele beginselen van de rechtsstaat.

referendum

Op 29 juli heeft premier Ponta een inderhaast georganiseerd referendum over de afzetting van president Basescu waarschijnlijk verloren, omdat de geldigheidsdrempel van 50 procent plus een persoon niet werd gehaald. Tot op de dag van vandaag is er echter nog geen officiële uitslag van dit referendum door het Constitutioneel Hof vastgesteld. Het heeft er alle schijn van dat Ponta het kiesregister wederrechtelijk met terugwerkende kracht wil aanpassen om zo het referendum alsnog geldig te kunnen laten verklaren. De Commissie van Venetië, een internationale club van onder meer constitutioneel juristen, had al eerder in een verklaring haar diepe bezorgdheid geuit over de pogingen van de Roemeense regering om druk uit te oefenen op het Constitutionele Hof en de onafhankelijkheid van het hof te ondermijnen.

De stichting European Committee Human Rights Hungarians Central Europe heeft al op 3 mei in haar rapport Gebroken Beloften de Nederlandse politiek gewaarschuwd voor rechteloosheid die er in Roemenië heerst. Dit rapport laat zien dat Roemenië verdragen die juist als voorwaarden golden voor de toetreding tot de Europese Unie, niet naleeft.

De recente gebeurtenissen hebben bevestigd dat Roemenië weliswaar op papier een democratie is, maar in de praktijk allerminst een volwaardige democratie en/of een rechtsstaat te noemen is. Onderhuids is de erfenis van de communistische dictatuur nog springlevend. De Nederlandse regering zal zodoende in september niet alleen een standpunt moeten innemen over de toetreding van Roemenië tot de Schengenzone, maar tevens morele verantwoordelijkheid moeten nemen voor de te vroege toetreding van Roemenië tot de Europese Unie.

Copyright © 2016 Nederlands Dagblad, gerealiseerd door [Liones](#)